

Mijnheer Antoon BOYEN
Tel.: +32 (0)2/557 46 50
E-mail: cct-chr@just.fgov.be

Aan de Heer Koen Geens
Minister van Justitie
Waterloolaan 115
1000 Brussel

Brussel, de 16/05/2018

Betreft : Standpunt College van de hoven en rechtbanken inzake IT-beheer

Geachte heer minister,

De rechterlijke organisatie snakt naar een performant informatica-systeem. Op basis van de bekomen informatie ter zake heeft het College echter andere visies dan de minister van Justitie omtrent de te volgen weg naar een performante informatisering van de hoven en rechtbanken. Het College heeft er alle begrip voor dat de lokale directiecomités omwille van de lange wachttijd liever instappen in een door de beleidscel aangeboden systeem waarvan wordt voorgehouden dat het op korte termijn kan geïmplementeerd worden. Een reeks opeenvolgende ervaringen hebben het College echter doen besluiten grotendeels te moeten afhaken als partner in de op til zijnde IT-projecten en wel om volgende redenen:

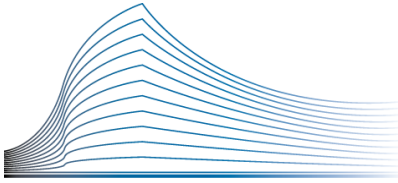
1) Medezeggenschap over ICT strategie

Hoewel het College sinds 2014 de wettelijke rol heeft maatregelen te nemen voor de implementatie van informatisering en er concrete besprekingen gevoerd worden met u en uw beleidscel om een raamovereenkomst af te sluiten, ook inzake de overname van het verzelfstandigd beheer van ICT, wordt het College niet betrokken bij de huidige ICT-beleidsbepaling.

Als minister van Justitie had u op 16-06-2015 uw eerste ICT-strategie aan het Parlement voorgesteld. Een dag eerder werden wij daarvan in kennis gesteld. De geschiedenis herhaalt zich en lijkt er zelfs op achteruit te gaan:

- Eind 2016 en eind 2017 werden we door de FODJ en de stafdienst ICT uitgenodigd voor een strategisch seminarie ICT. Met een beperkte delegatie en voorbereidende documenten werden de vertegenwoordigers van het College geconfronteerd met een uitgewerkt voorstel. We kregen alsnog de mogelijkheid prioriteiten aan te geven. We hebben onze ICT-strategie uiteengezet in onze brief van 17-04-2017 en in onze prioriteitenlijsten voor het ICT budget 2018. Na vele onbeantwoorde rappels, ontwijkende of uitstellende reacties en vergaderingen waarin we niet als partner bejegend werden, werd in de laatste GeBeCom-vergadering van 21-02-2018 de mate van het medezeggenschap van de Colleges over het ICT-beleid echter finaal uitgesproken als 'nihil'. De minister van Justitie had de ICT-prioriteiten in overleg met het directiecomité van de FOD Justitie (van 9-01-2018) reeds bepaald. In het GeBeCom van 21-02-2018, waarvan de Colleges deel van uitmaken, werd het punt ter kennisgeving gecommuniceerd.

- Via verschillende bronnen vernemen wij ook dat er wordt gewerkt aan een omvattende ICT-wetgeving. Deze initiatieven worden door de administratie van de FODJ geheim gehouden en worden niet meegedeeld naar de mensen van de rechterlijke organisatie toe.

We hebben de indruk dat al onze goedbedoelde pogingen om te komen tot gedragen beleidskeuzes op basis van objectieve gegevens niet worden gesmaakt door u en uw beleidscel. Het College wordt geconfronteerd met het gegeven dat, inzake ICT en zolang er geen sprake is van verzelfstandiging van de rechterlijke orde, de beleidscel en de stafdienst beslissen in welke applicaties geïnvesteerd wordt.

2) Uitrol MACH versus centrale componenten

Het doel van alle betrokken partijen is hetzelfde, nl. toewerken naar eenvormigheid en naar een elektronisch dossier. Over de weg daar naartoe lijken de meningen echter verdeeld.

Door een gebrek aan ICT-budget lijkt de minister van Justitie te kiezen voor een uitbesteding van ICT-tools aan externe partners (vb. balie, gerechtsdeurwaarders, private ondernemingen die het monopolie vergaren op cruciale toolings) waar het College van mening is dat we ons niet afhankelijk mogen maken van externen voor onze kerntaken.

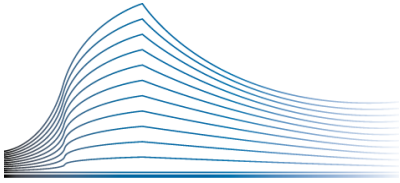
Een cruciale discussie lijkt ook de prioritaire investering in de uitrol van MaCH versus de investering in de centrale componenten als onderdeel van een toekomstig elektronisch dossier. De beloofde doorlichting van de verschillende oplossingen om het al jarenlang aanslepende informaticaprobleem op te lossen, met als bedoeling de voorwaarden te scheppen om alle betrokkenen toe te laten met kennis van zaken en volledig geïnformeerd de beste oplossing te kiezen, is er niet gekomen. In plaats daarvan heeft de beleidscel in het GeBeCom van 21-02-2018 eenzijdig beslist om, in het kader van de budget-prioriteiten 2018-2019, MaCH veralgemeend te introduceren bij de rechtbanken van eerste aanleg, eerst correctioneel en vervolgens ook burgerlijk en familie om dan over te schakelen op de rechtbanken van koophandel. Aldus wijzigt de prioritisering permanent. Eind april 2018 vond dan weer de kick-off plaats van de uitrol van MaCH bij de rechtbanken van koophandel, de arbeidsrechtbanken en de rechtbanken van eerste aanleg burgerlijk en familie. De continuïteit en de voorspelbaarheid van het ICT-beleid is ver te zoeken.

Hoewel de beleidscel gekozen heeft voor de prioritaire uitrol van MaCH zien wij dat ook de e-inventaris en e-inbox ontwikkeld worden en binnenkort in enkele pilotsites (REA West-Vlaanderen, afdeling Kortrijk, en Arbeidsrechtbank Brussel) worden getest. In het najaar volgt dan de volledige implementatie voor de rechtbanken van eerste aanleg burgerlijk en familie en de arbeidsrechtbanken. De implementatie van deze centrale functionaliteiten wordt als positief ervaren door het College op voorwaarde dat deze in dezelfde vorm overgenomen en geïntegreerd worden bij de vooropgestelde overstap naar MaCH.

Uit een recent onderhoud met de privé-onderneming die verantwoordelijk is voor MaCH (Ax'Op) kon worden begrepen, zonder dat dit met zoveel woorden werd gezegd, dat het hoegenaamd niet zeker is dat de uit te rollen versie van MaCH alle functionaliteiten zal omvatten nodig om tot een tastbare verbetering ten opzichte van het nu bestaande te komen. Er zal dus ook geïnvesteerd moeten worden in de ontwikkeling van nieuwe functionaliteiten in MaCH waar uiteraard budget voor moet worden vrijgemaakt. Dat het budget hierbij geen probleem zal vormen is allicht met een korreltje zout te nemen.

3) Gebrek aan (ICT-) beheerscapaciteit bij de hoven en rechtbanken:

De hoven en rechtbanken worden verondersteld 2/3^e van het personeel en applicaties van de rechterlijke organisatie te omvatten, het College van het Openbaar Ministerie heeft echter dubbel zoveel personeel op zijn steundienst als het College van de hoven en rechtbanken. De intentie om de kredieten van de beide Colleges op hetzelfde niveau te brengen werd aangekondigd in het beleidsplan van de

minister van Justitie in 2015. Ondanks rappels hierover worden geen acties ondernomen om dit onevenwicht effectief te herstellen.

Het gebrek aan beheerspersoneel in de steundienst van het College van de hoven en rechtbanken blijft problematisch. De steundienst is gezakt naar een 20-tal VTE personeel tegenover een effectief van +/- 5.470 VTE magistraten en gerechtspersoneel (situatie 01-2018). De steundienst heeft een kritische ondergrens van bezetting bereikt. Van de eind vorig jaar beloofde versterking van de steundienst (tot bijna 20 VTE extra) is niets in huis gekomen, integendeel, zelfs de vertrekkers worden niet vervangen. Met het personeelsplan dat we begin december 2017 indienden, is niets gebeurd. We zijn nu mei 2018 en er is nog geen goedkeuring over aanwervingen. Als we niet snel aanwervingen kunnen doen, lukt het niet meer voor het einde van dit jaar enige vacature in te vullen.

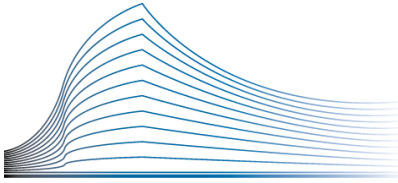
Wat ICT betreft heeft van 2013 tot eind 2015 een ICT-coördinator gefunctioneerd voor de hoven en rechtbanken. Sinds 2016 wordt gepleit voor de vervanging in deze functie. Bijna 2 jaar geleden hebben de voorzitter van de FODJ en de stafdirecteur ICT beloften gedaan over de ter beschikking stelling van een ICT coördinator voor de steundienst van het College van de hoven en rechtbanken. We hadden per e-mail bevestiging voor de toewijzing van een ICT-coördinator vanaf 1 maart 2018. Onze rappels blijven onbeantwoord. De uitvoering van de belofte blijft uit.

Aan goede wil van onze kant om op ons eigen budget extra ICT capaciteit in te zetten geen gebrek:

- we zijn sinds 2017 lid van de E-gov Vzw;
- we hebben beslist een deel van het budget voor magistraten en gerechtspersoneel te reserveren voor beheerspersoneel voor de steundienst;
- we hebben in ons personeelsplan steundienst 2018 extra budget voor ICT voorzien;
- we hebben in het kader van de begrotingscontrole 2018 gevraagd om budget van ons personeelsbudget te transfereren naar ons werkingsbudget om zelf E-gov-profielen te kunnen aanwerven.

Op cruciale domeinen kunnen wij geen functies invullen (geen communicatieverantwoordelijke, geen coördinator gespecialiseerd in budget, beheer en logistiek) waardoor wij op tal van domeinen geen rol meer kunnen spelen, zelfs geen aanwezigheid van het College/steundienst kunnen garanderen op belangrijke vergaderingen, werk- en stuurgroepen in partnerschap met de beleidscel, de FODJ en het College OM. Dit betekent dat we niet eens de mensen hebben om engagementen aan te gaan inzake de voorbereiding van de verzelfstandiging (kennisoverdracht, stuurgroepen, opleiding, ...).

Gezien we op het ICT-beleid geen impact hebben (zie punten 1 & 2 van deze brief) en onze rol beperkt is tot het leveren van vrijblijvende input en meewerken aan de operationele uitvoering van een aantal projecten én onze beloofde ICT-capaciteit uitblijft, heeft het College beslist op zijn Collegevergadering van 19 maart 2018 onze oneigenlijke ICT-capaciteit anders in te zetten, namelijk op thema's waarop we zelf impact kunnen hebben en wel vooruit kunnen (intern allocatiemodel). We zijn verplicht onze activiteiten te beperken en de focus te leggen op de projecten waar met enige zekerheid resultaat mag verhoopt worden. Er zal bijgevolg meer capaciteit gezet worden op bijstand aan directiecomités om te komen tot uniforme werkmethodes en op de bijdrage tot uniforme registratie van data binnen de verschillende rechtscolleges. Wij rekenen hiervoor op uw begrip.

4) Voor de nabije toekomst: van partner naar klant-dienstverlener relatie tussen het ICT-beheer en de Zetel – hypotheek op de toekomst.

Het College zal het ICT-thema voorts slechts strategisch opvolgen via het GeBeCom, het permanent ICT overlegorgaan, de stuurgroep(en) MaCH en de stuurgroep centrale functionaliteiten. De vertegenwoordigers van het College worden in de huidige context, zoals geschetst met de bovenstaande exemplarische voorbeelden, niet als partner beschouwd in het beheer van de ICT, maar hopelijk toch minstens als klant van de ondersteunende diensten van de minister en de FODJ. Dit betekent dat het College zich ook zo zal gedragen. **Wij zullen vanuit een klant-houding onze vragen en bezorgdheden blijven stellen. Wij zullen ons echter niet langer engageren voor de voorbereidende werkzaamheden en de opvolging en uitvoering van beslissingen van het ICT-beleid.**

De suggestie bepaalde ICT-services (vb. ter beschikking stelling nieuwe laptops) aan bepaalde geledingen binnen de FODJ wel aan te bieden (OM en EPI) en niet aan de hoven en rechtbanken omdat wij vanuit de zetel hiervoor geen capaciteit hebben en wij niet mee uitvoering geven aan het beleid van de ondersteunende ICT-dienst is betreurenswaardig. De ICT-dienstverlening aanpassen op basis van andere dan objectieve behoeften kunnen wij niet aanvaarden. Al te vaak hebben de hoven en rechtbanken al op de laatste plaats gestaan van beheersinvesteringen.

Het College stelt vast dat het alle mogelijke wegen heeft uitgeput om inspraak te krijgen in de ICT-strategische beslissingen. We betreuren dat het beleid in een scharnierperiode kiest voor de monoloog in plaats van de dialoog. Nochtans, het zijn de hoven en rechtbanken die met de erfenis van de huidige ICT-keuzes de volgende jaren zullen moeten omgaan. **Dit betekent uiteraard dat het College geen verantwoordelijkheid zal dragen als achteraf blijkt dat het nieuwe systeem de verwachtingen niet kan inlossen, of dat het de verzelfstandiging budgettair hypothekeert.**

Hoogachtend,

Antoon Boyen, Voorzitter van het College van de hoven en rechtbanken